

JUGOVZHODNA EVROPA IN NJENO VKLJUČEVANJE V EU

Evropska unija je leta 2007 kljub nekaterim zadržkom že sprejela Romunijo in Bolgarijo. Opazovalci trdijo, da so morale evropske institucije tedaj pri nekaterih kriterijih za vstop zamižati vsaj na eno oko. Leta 2013 je v EU vstopila še Hrvaška. V vseh treh državah so se zelo hitro začeli na različne načine kazati pozitivni učinki njihovega vstopa v EU.

Na vstop v EU se pripravlja šest držav Zahodnega Balkana, ki imajo status **kandidat** in morajo prej izpolniti vrsto pogojev. Nekatere si za vstop zelo prizadevajo in so že opravile precej poti (npr. Severna Makedonija), druge so še povsem na začetku (npr. Kosovo in BiH) ali pa si na tistem vstopa ne želijo pretirano in preigravajo tudi druge možnosti.

Čeprav je obet članstva držav Zahodnega Balkana v EU izredno pomemben za varnost in stabilnost (ne le) v tem delu Evrope, nove širitve EU (še) ni na vidiku. Razlogov za to pa ne gre pripisati le eni strani. Včasih se zdi, kot da je EU izgubila zanimanje za Zahodni Balkan in za reševanje njegovih notranjih težav, na drugi strani pa se nekateri voditelji teh držav namesto z reševanjem problemov in povezovanjem vse prevečkrat rajši ukvarjajo z zaostrovanjem odnosov. Države Zahodnega Balkana tako ostajajo nekakšna siva lisa sredi zaokrožene EU.

Zaradi vsega tega se je na Zahodnem Balkanu odprl prazen prostor za prodor drugih zainteresiranih držav, ki si želijo prek te regije prodreti do

»evropskega srca«. To sta predvsem Rusija in Kitajska – obe vstopata v ta prostor z veliko denarja in z velikimi ambicijami – pa tudi ZDA in Turčija. Države Zahodnega Balkana njihovo pomoč (npr. pri izvedbi velikanskih gradbenih projektov) rade sprejemajo, saj jo dobivajo pod navidezno zelo ugodnimi pogoji, vendar se pri tem zapletajo v čedalje večjo odvisnost od držav, ki bodo za to slej ko prej izstavile račune. Te države kandidatkam zagotavljajo posojila, naložbe, donacije, orožje, cepiva – ali pa le prazne obljube, pri čemer se delajo, da jim je več do Balkana kot Evropski uniji. Ta še naprej vztraja, da morajo kandidatke najprej opraviti vse potrebne reforme, hkrati pa jim ne ponuja dovolj jasne perspektive.

Čeprav se lahko zdi, da bi bil sprejem kar šestih novih držav s slabo razvitimi gospodarstvi za EU v finančnem pogledu preveliko breme, pa dejanske številke kažejo naslednje: celoten BDP vseh šestih kandidatk znaša manj kot en odstotek celotnega BDP-ja vseh članic skupaj, celotno število prebivalcev držav kandidatk pa znaša le tretjino števila prebivalcev Velike Britanije, ki je EU že zapustila.

Srbska zahvala Kitajski za pomoč v času epidemije covid-19

Srečanje predstavnikov Severne Makedonije in EU v Bruslju leta 2019

1. V čem se razlikujeta pojma Balkanski polotok in Jugovzhodna Evropa?
2. Zakaj dobiva hrvaška obala več padavin kot romunska?
3. Kaj so po tvojem mnenju ključni razlogi za to, da se EU obotavlja pri sprejemanju držav Zahodnega Balkana v svoje vrste?